

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

**В.о. ректора Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича**

Ангельський О.В.

„28” березня 2019 р.

**Положення
про порядок реалізації права на академічну мобільність
здобувачів вищої освіти
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича**

Чернівці - 2019

Ухвалено:

Вченою радою

Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича

Протокол № 4 від 25.03.2019 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного Університету імені Юрія Федьковича (далі – *Університет*) розроблено відповідно до: Закону України "Про освіту" № 2145-VIII від 05.09.2017 р.; Закону України "Про вищу освіту" № 1556-VII від 01.07.2014 (частини першої статті 13 п.23, статті 46 п.2, статті 62 п.17); Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (зі змінами) № 1379-VIII від 19.05.2016 р.; Постанови Кабінету Міністрів України: "Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти" № 266 від 29 квітня 2015 р., " Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність" № 579 від 12.08.2015 р.; Статуту Чернівецького національного Університету імені Юрія Федьковича, затвердженого і зареєстрованого у Міністерстві освіти і науки України, реєстраційний № 1409 від 23 листопада 2016 року, та інших нормативно-правових актів в галузі вищої освіти.

1.2. Це Положення регламентує порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Університету освітніх ступенів бакалавра, магістра, освітньо-наукового ступеня доктора філософії, наукового ступеня доктора наук та встановлює загальний порядок організації різних програм академічної мобільності здобувачів вищої освіти Університету на території України і за кордоном.

1.3. Академічна мобільність передбачає участь здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.

1.4. Право на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Університету реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проектів, договорів про співробітництво між Університетом та іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти (*далі - ЗВО-партнери*), а також може бути реалізоване здобувачами вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.5. Основними видами академічної мобільності є:

- внутрішня академічна мобільність, яка реалізується здобувачами вищої освіти Університету в закладах вищої освіти / наукових установах – партнерах у межах України;

- міжнародна академічна мобільність - реалізується здобувачами вищої освіти Університету в закладах вищої освіти / наукових установах – партнерах поза межами України, а також іноземними здобувачами вищої освіти в Університеті.

1.6. Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти освітніх ступенів бакалавра, магістра та освітньо-наукового ступеня доктора філософії в Університеті, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук в Університеті, є:

- участь у спільних проектах;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

1.7. Умови навчання і перебування здобувачів вищої освіти -учасників академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між Університетом та ЗВО-партнерами.

1.8. Основними цілями академічної мобільності здобувачів вищої освіти

Університету є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду здобувачів вищої освіти щодо інших моделей, створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ЗВО-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів ЗВО-партнерів.

1.9. Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти Університету є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- одночасне отримання здобувачами вищої освіти (випускниками) Університету спільних або подвійних документів про вищу освіту Університету та ЗВО-партнерів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень;

- поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України.

2. Організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти

2.1. Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету з урахуванням рейтингу успішності, участі в науковій і громадській роботі та знання іноземної мови.

Конкурсну комісію очолює проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків. Склад конкурсної комісії (*до складу входять представники випускової кафедри і обов'язково представники органів студентського самоврядування*) формує відділ міжнародних зв'язків та затверджує ректор.

2.2. До участі у програмах академічної мобільності допускаються здобувачі другого курсу першого (*бакалаврського*) рівня вищої освіти, здобувачі другого (*магістерського*) рівня вищої освіти та аспіранти впродовж навчання.

2.3. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти Університету та ЗВО-партнерів, процедура їх подання регламентується угодами між Університетом та ЗВО-партнерами.

2.4. В рамках угоди здобувач вищої освіти направляється на навчання до ЗВО-партнеру згідно з наказом по Університету.

2.5. Етапи, тривалість, зміст навчання в Університеті та визнаних ЗВО-партнерах визначаються навчальними планами, графіками освітнього процесу, чинними в Університеті та ЗВО-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджуються ректором Університету та керівниками ЗВО-партнерів.

2.6. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується фактичне виконання здобувачем вищої освіти

індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

2.7. Окрім вивчення в Університеті чи у визнаному ЗВО-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, здобувач вищої освіти має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін, якщо це передбачено відповідними угодами між Університетом та ЗВО-партнерами.

3. Визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЗВО-партнері

3.1. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері.

3.2. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні ЗВО-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS.

3.3. Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

3.4. Порядок перезарахування визначається угодою, яка підписується перед поїздкою на навчання.

Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі представленого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувача вищої освіти, завіреного в установленому порядку ЗВО-партнері.

Для забезпечення прозорості відмінностей оцінювання в межах ЄПВО (єдиного простору вищої освіти), оцінки, отримані в усіх країнах, предметних

галузях та навчальних закладах, підлягають належному трактуванню та правильному порівнянню.

Перезарахування оцінок у шкалу оцінювання Університету здійснюється за середнім показником отриманої оцінки в ЗВО-партнері деканатами разом з навчальним та міжнародними відділами.

3.5. Здобувачу вищої освіти можуть бути перезараховані професійно-орієнтовані вибіркові дисципліни, прямих аналогів яких не існує в навчальному плані за відповідною спеціальністю в Університеті, але які відповідають компетентностям визначеними освітньою програмою цієї спеціальності і якщо вивчення професійно-орієнтованих вибіркових дисциплін у певному обсязі передбачене відповідною спеціальністю у семестрі (навчальному році), під час якого здійснюється мобільність, чи у наступних семестрах (роках).

3.6. Порядок ліквідації академічної різниці визначається Університетом та ЗВО-партнерами відповідно до чинного законодавства.

3.7. Академічна різниця нормативних та вибіркових навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти (*не більше 10 навчальних дисциплін*) складається впродовж семестру після повернення із навчання.

3.8. Атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку. Результати навчальних досягнень здобувача вищої освіти під час навчання у ЗВО-партнері, за його бажанням можуть бути занесені до залікової книжки.

3.9. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти під час навчання у ЗВО-партнері виставляються за шкалою, прийнятою у цьому ЗВО-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

3.10. За умови, якщо здобувач вищої освіти Університету хоче реалізувати право на міжнародну академічну мобільність із власної ініціативи і поза програмами, то він звертається з повною інформацією про зміст програми до відділу міжнародних зв'язків, випускової кафедри та

дирекції інституту, деканату факультету. Якщо обрана здобувачем вищої освіти програма не суперечить умовам цього Положення, то здобувач вищої освіти має право на мобільність. При цьому здобувачеві вищої освіти за його заявою надається академічна відпустка.

3.11. Здобувач вищої освіти має право на відрядження і для короткочасного стажування (від 1 до 3 місяців) під час навчального семестру за умови відпрацювання пропущеного навчального матеріалу після повернення.

3.12. Інформація про вивчені дисципліни за програмами академічної мобільності зазначається у додатку до документів (дипломі) про вищу освіту.

4. Обов'язки ЗВО-партнерів вищої освіти

4.1. Університет зобов'язаний:

- укласти угоду між Університетом та ЗВО-партнером про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти;

- забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми академічної мобільності та діючі критерії відбору;

- надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців на території приймаючої країни.

4.2. Випускова кафедра:

- сприяє участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності з відповідної спеціальності;

- призначає відповідального за координацію участі здобувачів вищої освіти від кафедри у програмах міжнародної академічної мобільності;

- вивчає зміст програми академічної мобільності (*інформаційний*

пакет, навчальний план, графік освітнього процесу, відповідність навчального навантаження в кредитах ЄКТС навчальним планам та графіку освітнього процесу Університету);

- погоджує до початку програми академічної мобільності (*та у випадку здійснення корегування переліку дисциплін згідно з цим Положенням*) зі здобувачем вищої освіти учасником програми кредитної академічної мобільності перелік дисциплін, які вивчатимуться під час участі у програмі міжнародної академічної мобільності, перелік дисциплін, які будуть перезараховані в Університеті;

- погоджує спільно із дирекцією інституту, деканатом факультету, за потреби, перенесення термінів вивчення обов'язкових дисциплін та/або індивідуальний план опанування обов'язкових дисциплін для учасників програм міжнародної академічної мобільності;

- координує, за потреби, внесення змін до Договору про академічну мобільність;

- визначає терміни опанування дисциплін та проведення підсумкового контролю, які вивчаються за індивідуальним графіком;

- перезараховує кредити та оцінки, отримані під час навчання у ЗВО-партнері з дисциплін, передбачених Договором про міжнародну академічну мобільність з урахуванням вимог Положення про організацію освітнього процесу в Університеті.

4.3. Дирекція інститутів, деканати факультетів:

- спільно із випусковою кафедрою погоджують перенесення термінів вивчення обов'язкових дисциплін та/або індивідуальний план вивчення обов'язкових дисциплін під час участі у програмі міжнародної академічної мобільності;

- спільно із випусковими кафедрами розглядають питання про терміни вивчення дисциплін та проведення підсумкового контролю, які опановує здобувач вищої освіти за індивідуальним графіком;

- відповідають за внесення всієї інформації щодо зарахування кредитів і

оцінок, отриманих під час навчання у ЗВО-партнері до навчальної картки здобувача вищої освіти.

4.4. ЗВО-партнер (в Україні чи за межами держави) зобов'язаний:

- зарахувати здобувача вищої освіти, направлено на навчання, на визначений договором термін відповідно до норм чинного законодавства приймаючої сторони;

- створити усі необхідні умови для виконання здобувачу вищої освіти індивідуального навчального плану;

- сприяти здобувачу вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

- надавати можливість здобувачам вищої освіти Університету брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців на території приймаючої країни;

- після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачу вищої освіти або документ про вищу освіту з додатком встановленого, у ЗВО-партнері, зразка.

4.5. *Обов'язки Університету та ЗВО-партнерів вищої освіти (в Україні та на міжнародному рівні)* щодо здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути обумовлені у відповідних угодах між Університетом та ЗВО-партнерами щодо програм академічної мобільності здобувачів вищої освіти.

5. Права й обов'язки здобувачів вищої освіти Університету та ЗВО-партнерів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності

5.1. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямками та спеціальностями підготовки фахівців в Університеті та ЗВО-партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою Університету чи ЗВО-партнера, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- можливість отримання документа (*відповідного рівня вищої освіти*) встановленого в Університеті чи у ЗВО-партнері, зразка відбувається відповідно до угоди між ЗВО-партнерами щодо програм академічної мобільності.

5.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності у визначені терміни;
- вчасно прибути до місця навчання;
- під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів Університету чи закладу вищої освіти, що приймає;
- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;
- після завершення навчання у ЗВО-партнері чи Університеті вчасно повернутися до Університету чи закладу вищої освіти, що направив на навчання.

6. Звітування та оформлення документів за результатами навчання за програмою академічної мобільності

6.1. Після повернення до Університету, здобувач вищої освіти надає документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів завірених в установленому порядку у ЗВО-партнері (до 10 днів).

6.2. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у ЗВО-партнері не виконав затверджений індивідуальний навчальний план, то після повернення до Університету йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку, або повторний курс навчання в Університеті.

6.3. Після завершення терміну, передбаченого Договором про міжнародну академічну мобільність, або дострокового припинення участі у програмі академічної мобільності, здобувач вищої освіти повинен повернутися до Університету та приступити до навчання, про що видається відповідний наказ.

6.4. Здобувач вищої освіти, що не повернувся в зазначений термін, відраховується з Університету.

7. Фінансові умови участі у програмі академічної мобільності

7.1. Здобувач вищої освіти Університету, який реалізує право на академічну мобільність і зберігає статус учасника освітнього процесу денної форми навчання за державним замовленням, має право на академічну стипендію в Університеті, в разі її призначення.

7.2. Якщо згідно з договором про навчання за програмою академічної мобільності, укладеного іншим закладом вищої освіти і Університетом, здобувач вищої освіти отримує регулярну безповоротну фінансову підтримку

в грошовій формі протягом всього терміну навчання в іншому закладі вищої освіти в розмірі, що в перерахунку на національну грошову одиницю на дату укладання договору про академічну мобільність є не меншою за розмір стипендії, яка призначається здобувачу вищої освіти згідно з Правилами призначення та виплати стипендій в Університеті, то академічної стипендії в Університеті протягом терміну академічної мобільності такий здобувач вищої освіти не отримує.

7.3. Якщо ж такої фінансової підтримки не передбачено програмою або її розмір менший за розмір стипендії в Університеті, то виплата стипендії в Університеті здійснюється:

- у разі, коли термін навчання в іншому закладі вищої освіти не перевищує одного семестру, у розмірі, що призначений стипендіату Університету за результатами останнього семестрового контролю відповідно до Правил призначення та виплати стипендій в Університеті;

- у разі, коли термін навчання в іншому закладі вищої освіти перевищує один семестр протягом першого семестру навчання в іншому закладі вищої освіти у розмірі, що призначений стипендіату Університету за результатами останнього семестрового контролю відповідно до Правил призначення та виплати стипендій в Університеті.

7.4. Питання подальшого призначення стипендії вирішується стипендіальною комісією після повернення здобувача вищої освіти до Університету за таких умов:

- визнання результатів, отриманих під час навчання за програмою академічної мобільності в іншому закладі вищої освіти, не призвело до збільшення терміну навчання особи за відповідним освітнім ступенем та спеціальністю порівняно з нормативним;

- у разі наявності за результатами навчання за програмою академічної мобільності у здобувача вищої освіти академічної заборгованості така заборгованість повинна бути ліквідована у встановленому законодавством порядку до закінчення першого, після повернення особи, семестрового

контролю згідно з навчальним планом за відповідним курсом та спеціальністю в Університеті.

7.5. Якщо на дату закінчення першого, після повернення здобувача вищої освіти, семестрового контролю згідно з навчальним планом за відповідним курсом та спеціальністю в Університеті здобувач вищої освіти не має академічної заборгованості, питання призначення стипендії вирішується стипендіальною комісією відповідно до Правил призначення та виплати стипендій в Університеті на загальних підставах.

7.6. У разі коли термін навчання здобувача вищої освіти Університету в іншому закладі вищої освіти перевищував один семестр і така особа ліквідувала академічну заборгованість відповідно до абзацу шостого цього пункту, та у разі позитивного рішення стипендіальної комісії Університету, особі виплачується стипендія, що не була виплачена за весь період її навчання за програмою академічної мобільності в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами, у повному обсязі.